

Izbija vsak četrtletnik in vsaka poštna vrednina v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 din., pol leta 16 din., četrt leta 8 din. Izven Jugoslavije 64 din. Naročnina se pošlje na upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroska cesta 3. List se dopušča do odprevidi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefona Interurban št. 145.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru Koroska cesta št. 3. Nekoč se ne vročeje. Koprništvo sprejema naročnina, literate in reklamacije. Cene intransitov po domov. Za večkratne oglase primeren popis. Nezapreje reklamacije so poštno proste. Čelovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.605. Telefon Interurban št. 513.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

4. številka.

MARIBOR, dne 15. januarja 1925.

59. letnik.

Naši fantje v volilni borbi.

Letos opaža v celji Sloveniji veliko gibanje med slovenskimi mladeniči. Oni, ki prihajajo nazaj iz Srbije in Makedonije, agitirajo od hiše do hiše in še po sosednjih občinah za našo Slovensko ljudsko stranko. Pomagajo jim najprej, ki se niso odslužili vojakov. In tudi stariši jim pomagajo. Kaj je vzrok temu gibanju?

Vsi, ki so skizili v južnih krajih, pripovedujejo, da so jim oficirji sami pravili: Poslanci Slovenske ljudske stranke venomer zahtevajo, da se naj slovenske vojake namesti v Sloveniji ali vsaj v Hrvaški. Poslanci SLS so v vojnem odboru stavili predloge, da se število vojaštva zniža, da se pa zniža tudi službena doba na šest mesecev. Naši poslanci so v parlamentu neprestano energično protestirali in ugovarjali proti krivicam, ki se godijo slovenskim vojakom. To je znano po celi državi. Radi tega so tudi grozili Pašičevi ljudje, da bodo n. pr. pokolnili dr. Hohnjeca, Brodarja, Zebota, Bedjaniča in še nekatere druge zaprli, ker se tako odločno zavzemajo za naše vojake. Tudi našega »Slovenskega Gospodarja«, ki je objavjal te stvari, so vojakom prepovedali!

Znano je tudi, da ima naša stranka v programu: vojaško breme se mora zmanjšati, vojaški zakon se mora spreminiti. Radi tega pa je potrebno, da bodo pri volitvah dne 8. februarja t. l. zmagale stranke, ki imajo resen namen, ta veliki načrt tudi izpeljati. Mladeniči, fantje, pa tudi stariši Pomagajte Slovenski ljudski stranki do zmage, da izvede ta svoj veliki načrt Liberaloi (samostojni demokrati) in samostojneži so v parlamentu pomagali Pašiču do sedanjega slabega vojaškega zakona.

Ko sta naša dva poslance Bedjanič in Skulj predlagala in govorila v vojnem odboru za znižanje števila vojaštva, za znižanje službene dobe, za to, da bi slovenski vojaki služili v slovenskih garnizijah, je sedanjí minister prerosodja, bivši madžaron in somišljenik dr. Žerjava in dr. Pivka — dr. Lukinič zaklical: »Tega pa nikdar! Še več vojaštva! 24 mesecev naj služijo Slovenci v Srbiji, v Srbiji v Sloveniji!« — Tako govorijo ljudje, ki vsiljujejo Žerjavovega kandidata dr. Pivka za poslanca!

Slovenskim fantom se radi tega ne čudimo, da od volilca do volilca agitirajo za našo Slovensko ljudsko stranko, ki se je in še bo neustrašeno borila za naše slovenske vojake in za odpravo krivic. Vsa slovenski mladenič in tudi očetje bodo radi tega vrghi volilno kroglico v našo prvo škrinjico!

Ziveli vrli slovenski mladeniči! Vsi na plan dne 8. februarja 1925!

Za Prekmurje

ko je vršil v nedeljo, dne 11. januarja v Murski Soboti veliki volilni shod Slovenske volilne stranke. Ne v listih, ne s plakati se ni bobnalo ljudi na shod, ampak naša politična organizacija je pokazala svojo moč. Celo Prekmurje je bilo zastopano od Spodnje do Gornje Lendave. Okoli 2000 samih mož in mladeničev, po večini zaupnikov-agitatorjev je došlo na zbor. Kakor mravlje so prihajali ljudje od vseh strani. Vodil je zborovanje narodni poslanec in kandidat Sitar. (Narodni poslanec Klek leži težko bolan doma.) Voditelj slovenskega naroda dr. Koroshec je bil vzharno pozdravljen. Njegov govor so Prekmurci poslušali s splošno pozornostjo in ga prekinjevali vzharno, navdušeno. Ko je govornik omenil Radičevo izjavo, da je Prekmurje hrvatska zemlja in Prekmurci Hrvati, je celi zbor zaklical: »Nikoli in nikdar! Mi nočemo biti Hrvati! Mi smo bili in ostanemo Slovenci!« Govorila sta še poslanec Zebot in tajnik Horvat. — Popoldne se je vršilo zborovanje zaupnikov iz celega Prekmurja.

Dodatki k že podani sliki dr. Pivka.

Mi Slovenci smo tako srečni, da bivamo v krajih, na katere smo radi naravnih krasot ter bogastva pomorni in jih tudi ljubimo tako, kakor menda malokateri drug narod svojo domovino. Ljubezen do naše lepe slovenske zemlje smo Slovenci najbolj dokazali v svetovni vojni, ko so začeli stegovati Italijani prste po našem morju in lepih goriških krajih. Naši slovenski kmetski fantje so se z nadčloveško hrabrostjo borili za obrambo slovenskih krajev. Med slovenskimi kmetskimi fanti ser možni-vojaki ni bilo niti enega, ki bi se bil spozabil tako daleč, da bi bil ubežil k najbolj zakletim sovragom Slovencev — k Italijanom in jim tamkaj izdajal lastne brate in milo nam slovensko zemljo. Češar ni storil nobeden kmetski fant-vojak, to je storil Sokol, nosilec dr. Žerjavove liste v mariborskem okrožju dr. Pivka. Pivko je na italijanski fronti pri Carzano pobegnul k Italijanom in tam izdal postojanke vojakov, ki so branili slovensko zemljo. Dr. Pivko je bil čisto na-

vaden in plačan italijanski špijon in sedaj laže po svojih spisih in na shodih, da je v Italiji delal za Jugoslavijo. Špijon je špijon, katerega se boji in se mu skrbno ogne vsak človek. Dr. Pivko je danes toliko drzen, da se upa kot s špijonstvom v prid Italiji oštrofolani mož nastopiti kot nosilec kandidatne liste in agitirati, naj njega in njegovo stranko volijo ljudje na Slov. Stajerskem, ki so bili in bodo največji sovražniki Italije.

Hvala Bogu, da je naše priprosto ljudstvo že toliko razsodno in pametno, da ve, kaj je bivši italijanski špijon, ki bi danes rad v Beogradu kot poslanec zastopal naše dobro slovensko ljudstvo.

Pri Sv. Marku nižje Ptuja, kjer je dr. Pivko rojen, tam že vejo, kedo in kaj je Ljudevit Pivko. Pri Sv. Marku je poskusil dr. Pivko že dvakrat s shodom, a mu je obakrat spodletelo. Prvič ni bilo nikogar na shod, drugič pa samo trije, od katerih nista imela dva volilne pravice, tretji pa jo je zgubil, ker je bil radi tatvine obsojen na 4 mesece ječe. In ta uzmovič je pri Sv. Marku od dr. Pivka določen kot čuvar negove škrinjice. Kakor pri Sv. Marku se godi Žerjavovcu dr. Pivku tudi po drugod, kjer se pokaže med ljudstvom na deželi.

Dr. Pivku pri tokratnih volitvah ne gre za to, da bi res on postal narodni poslanec, ampak on bi naj bil kot glavni Sokol samo ona privlačna sila, ki bi naj privabila v Žerjavov tabor vse Sokole. Vsi oni Sokoli, ki niso Žerjavovci, odločno izjavljajo, da ne bodo volili dr. Pivka, ker je bivši špijon in mu tudi pri teh volitvah gre samo za korito.

Na kako po Žerjavovo umazanem načinu si je hotel Pivko potem teh volitev priboriti korito srednješolskega ravnatelja, naj pokaže podeželski javnosti pisana pogodba, ki sta jo sklenila med seboj mariborska Žerjavovca dr. Franjo Lipold, odvetnik v Mariboru in dr. Ljudevit Pivko.

Pogodba se glasi:

»Midva podpisana dr. Ljudevit Pivko, profesor in dr. Franjo Lipold, odvetnik v Mariboru, sva danes pod častno besedo sklenila sledeči dogovor:

Jaz podpisani dr. Ljudevit Pivko se zavežem za sledeči, da bom dne 8. februarja 1925 kot nosilec liste narodnega bloka izvoljen poslanecem, takoj odstopiti mandat v korist sopolpisanega srezkega kandidata Maribor levi breg—Dolnja Lendava g. dr. Franja Lipold, odvetnika v Mariboru. Samostojna demokratska stranka pa se pi sopolpisanem predstavniku in predsedniku Samostojne demokratske stranke (dr. Žerjavove.) v Mariboru zaveže za odstopi mandata v roke dr. Lipolda izposlovati dr. Pivku najdalje do pričetka šolskega leta 1925-26 mesto ravnatelja na moškem, v podrejeni vrsti pa na ženskem učiteljišču v Mariboru.

Maribor, dne 19. novembra 1924.

Dr. Ljudevit Pivko m. p.

Dr. Franjo Lipold m. p.

Iz ravnokar navedenega lahko sklepa vsak slovenski volilec, da mož kot je dr. Pivko ne zasluži niti ene volilne kroglice iz roke poštnega, našo slovensko domovino ljubečega in za slovensko samostojnost vnetega volilca!

Osvežena fotografija dr. Žerjavovega kandidata Josefa Drogenigg.

Naši kmetski javnosti je že itak znano, protiljudsko in protislovensko delovanje bivšega slabostojnega poslanca Josefa Drogenigga iz St. Jurja ob juž. žel. Mož je bil kot poslanec Samostojne najgorečnejši zagovornik centralizma, kancelarparagrafa, Pueljeve volovske kupčije in raznega drugega gorja, s katerim so nas osrečili samostojni kot vladni možje.

Kot plačilo za svoje protiljudsko in protislovensko delovanje je prejel g. Drogenigg pri zadnjih volitvah od ljudstva — breco, ni bil več izvoljen kot poslanec.

Pri teh volitvah bi spet rad zlezal kot poslanec v Beograd, pa ne več na Pueljevi samostojni listi, ampak na dr. Žerjavovi. Ker je izdal tokrat Puelja, so ga samostojni pognali iz stranke in sedaj je postal eden najbolj gorečih Žerjavovcev.

Da si bodo pa volilci zopet osvežili v spominu pravo sliko g. Josefa Drogenigga, so nam njegovi rojaki iz St. Jurja ob juž. žel. poslali tole fotografijo:

Znano je, da šentjurski Drogenigg pri vsem svojem politiziranju gleda samo na lastni zaslužek. Svoje narodno kakor strankarsko prepričanje spreminja po razmerah, kakor pač vede nese. Za časa Avstrije je bil nemškvtar in štajercijanec. V njegovi hiši se je dnevno delil »štajerc«. Sedaj v Jugoslaviji je bil samostojni seljak. Ker pa pri zadnjih volitvah ni več zlezal do poslanca, se je pri sedanjih pridružil narodnemu, ali bolje rečeno denarnemu bloku dr. Žerjava. — Kakor v tem

oziru, tako tudi pri svojem kšeftu poskuša, kje bi se več zaslužilo. Nekaj časa je žganje kuhal, potem je postal abstinent ter začel z mlekarno in pokalice izdelovati. Ker že slutil, kako sijajno bo pri teh volitvah zopet propadel, bo začel rajši zavarovalnice ustanavljati. Na tem polju že itak ima prakso, saj je bil svojčas zastopnik kar dveh nemških zavarovalnih družb. Kot občinski odbornik in predsednik sejnjskega odbora je pred dvema mesecema na sejnjski dan od kramarjev zahteval, da si dajo zavarovati prostore za svoje stojnice za tri leta. Njemu se imajo tudi zahvaliti tisti, ki priženejo živino na sejem, da morajo plačati od vsake glave živine 5 D. Tak prijatelj živinorejcev je torej bivši kmetičec. — Sedaj namerava baje ustanoviti čisto nove vrste zavarovalnice. Pri tej si bodo morali dati zavarovati svoje prostore vsi tisti, ki med službo božjo naj cerkve na trgu stojijo. Ta denar bo šel v fond za zgradbo Sokolskega doma, v čigar odboru je on to predsednik. Izjema bo samo za njegovega agenta Urleba, da še lahko naprej svojim zaslepjenecem »la Straže«, razlaga dr. Žerjavov evangelij. Pač pa si bodo morali dati zavarovati svoje prostore tudi tisti prvotni pijancev, ki se ga včasih toliko nalezajo, da na trgu obležijo. Ker pa taki navadno nimajo denarja, bo »dstovalo, če ob volitvah njega volijo. Zbiralce za te be na dan volitev v njegovi hiši in pa kakor je že navada tudi pri zastopniku te zavarovalnice v gostini, ki je najbližje pisarne tržke občine, o čemer se bo itak treba več spregovoriti.

BODITE PRIPRAVLJENI NA VSE!

Žerjavovce najbolj boli, ker je slovensko ljudstvo kljub vsem pritiskom od zgoraj trdno in neomajljivo zvesto v taboru SLS. Žerjavove demokrate presneto peče, ker ne vedo, kje in kedaj zborujejo naši poslanci, da bi jim na zborovanja pošiljali plačane razgrajče ter pretepače. Te dni se je mudil na Kranjskem dr. Žerjav, kjer je poizvedel, kako zavoženo da stoji njegova politika. Dne 12. t. m. se je vrnil Žerjav v Beograd in je tam kaj na seji ministrskega sveta poročal o volilnem gibanju v Sloveniji. Posebno je nastopil dr. Žerjav proti svobodi tiska in to proti listom Slovenske ljudske stranke. Vlada je sklenila, da bo še enkrat pregledala, kar jej je Žerjav predložil o SLS in nato bo nastopila proti našim listom. Naročniki naših listov morajo biti pripravljene na to, da bodo naši listi v drugi polovici januarja popolnoma ustavljeni. A kljub temu, ako bomo morali po Žerjavovi zaslugi prenehati za nekaj dni z »Gospodarjem« in »Stražo«, naši volilci, naročniki in čitatelji dobro vedo, kaj je njihova dolžnost na dan volitev 8. februarja 1925.

NE PUSTITE SE OPLASITI!

Da bi naše volilce zmedli v zadnjem trenutku dr. Žerjavovi agenti, se pripravljajo na ta posel že danes. Že sedaj se vozijo po železnicah plačani ljudje, ki lažejo potnikom, kako je po Hrvaškem vse za Pribečeviča, na Kranjskem ter Stajerskem pa vse za dr. Žerjava in dr. Pivka. To so seve volilne izmišljotine Žerjavovcev, ki bi radi na goljufivi način preplašili ter zbegali naše volilce. Tik pred volitvami bodo prišli naši nasprotniki z raznimi brzojavkami, ki bodo oznanjale, da je Slovenska ljudska stranka razpuščena, da prve naše škrinjice sploh ne bo pri teh volitvah itd. Na vse te izmišljotine ne naši volilci ne smejo ozirati, ampak verjeti samo to, kar poroča našim čitateljem, pristašem ter volilcem »Gospodar«, »Straža« in naše tajništvo. Ne pustite se plašiti in begati od plačanih agentov!

Politični ogled.

Država SHS.

Beograjska vlada se sedaj samo ukvarja s pripravami za volitve ter z Radičem in z njegovo stranko. Kot znano, je vodstvo Radičeve stranke z voditeljem vred pod ključem in proti stranki je naperjen zakon o zaščiti države. Iz policijskih zaporov so predali voditelje HRSS zagrebškemu sodišču, ki je začelo zaprte zasliševati in pregledovati razne spise, katere je vlada predložila sodišču kot obtežilni material proti Radiču, Radičevi stranki in njenim poslancem. Zagrebški sodni senat se je dva dni posvetoval o krivdi in nekrivdi zaprtih in veleizdaje obdolenih radičevcev. Po dvodnevem posvetovanju je senat odločil, da ni nobenega povoda, da bi moral Radič in tovariši biti v preiskovalnem zaporu, ker niso zakrivali nobenega dejanja, katerega bi bilo treba soditi po zakonu o zaščiti države. Proti temu sklepu senata se bo državni pravdnik v roku treh dni pritožil na stol sedmorice. Stol sedmorice ima sedaj za odločiti, ali potrdi sklep senata in bodo Radič ter tovariši izpuščeni, ali pa vstreže vladnim željam in pridrži zaprte še nadalje v preiskovalni — Vsekako je doživela vlada

z odločitvijo sodišča močen poraz in se nahaja v presneto neprijetnem položaju in se po Beogradu govori o ostavki vlade. Na ministrski seji dne 12. t. m. je razpravljala vlada, kako bi se izmotala iz težkega položaja, v katerega je prišla vsled nepričakovane odločitve zagrebskega sodišča. Vlada je celo sklenila, uporabiti ves vpliv, da pritisne na člane sedmorice (banski stol), da ta ne odobri odločitve senata.

V Beogradu zboruje sedaj tudi državni odbor, ki pretresa zadnje predpriprave za volitve. Na prvi seji državnega odbora je pred prehodom na dnevni red podpredsednik narodne skupščine dr. Hohnjec podal sledečo izjavo: »Državni odbor, ki je danes zopet zbran na seji, je okrnjen. Nima vseh članov, kakor to določa zakon. Manjka v njem prvi podpredsednik narodne skupščine dr. Vladimír Maček, ki je obenem podpredsednik državnega odbora. Njegova odsotnost ni prostovoljna, marveč je povzročena s silo. S tem je pogažen zakon. Duh ustavnih določb zahteva, da ohranijo poslanci po razpustu narodne skupščine svojo imuniteto, kakor velja to vobče, velja pa še posebno za predsedništvo narodne skupščine. Z obžalovanjem ugotavljam, da se je prvemu podpredsedniku narodne skupščine nasilnim potom odvzela svoboda ter z njo njegova imuniteta. Ugotavljam, da to dejstvo, ki jasno pričra o nezakonitosti, ki vlada v naši državi, hkratu izražam najodločnejši protest in prosim državni odbor, da ga vzame na znanje.« — Ko je dr. Hohnjec končal s protestom, je zavladala med vsemi člani državnega odbora grobna tišina. Niti predsednik odbora Ljuba Jovanović ni imel k temu protestu besedice opravičbe. Z molkom so radikalni in vladni člani priznali, da tudi oni obsojajo nasilje, s katerim nastopa vlada proti Radiću, njegovi stranki in njenim poslancem.

Nemčija.

Vladna kriza v Nemčiji še vedno ni rešena. V nemškem parlamentu si stojita nasproti dve skupini, prva je demokratska in republikanska, druga pa strogo šovinistična in monarhistična. V prvo spadajo socijalni demokratje, demokratska stranka in katoliški centum, dočim so v drugi razne nacionalne stranke. V sredini koleba ljudska stranka, ki se pa vedno bolj nagiba na desno, k monarhistom. Komunistična stranka stoji izven tega boja ter zasleduje svoje lastne cilje. Ker je sporazum med obema glavnima skupinama, ki sta si skoraj enako močni, nemogoče, je silno težko sestaviti vlado, ki bi uživala zaupanje parlamenta. Mogoča je le vlada, ki bi se oslanjala na levico ali pa na desnico, toda tudi ta je navezana na podporo bolj nevtralnih strank. Dr. Marx, vodja katoliškega centra, je hotel sestaviti strogo republikansko vlado, toda ni se mu to posrečilo. Sedaj je poveril državni predsednik sestavo vlade dr. Lutherju, ki se je za spremembo obrnil za podporo na desničarske, monarhistične stranke. Monarhisti so pričeli zopet javno groziti, da bodo z nasiljem prevzeli vlado v svoje roke, če se ne posreči vladne krize tako rešiti, kakor bo nji ljubo. Vendar pa take grožnje ni smatrati za nevarne, ker je republikanski pokret v Nemčiji še vedno tako močan, da prepreči take zelo nevarne poskuse.

Fašistično nasilje v Italiji.

V Italiji vladajo že precej časa enake notranje politične razmere, kakor pri nas pod vlado Pašiča, Pribičevića in Zerjava. Fašisti, ki so na vladi, so znali z nasiljem in z oboroženo silo ugnati vse opozicijske stranke tako, da so danes neomejeni gospodarji cele Italije. S svojimi metodami so se pa tako obsovali med ljudstvom, da je tudi njihova vlada v nevarnosti, zlasti ker sta proti njim tudi kralj in armada. Da se zavaruje, si je ustvaril predsednik Mussolini od svojih fašistov neke vrste armado, ki ga drži na vladi. Kralja si hoče pridobiti s preganjanjem republikancev, katerim je razpustil vsa društva ter ustavil liste. Tudi proti opozicijskim strankam nastopa s podobnim nasiljem. Parlament je za njega le igrača, ki mu mora izpolniti vsako željo. Sedaj pripravljajo zopet novo orožje proti opoziciji: spreminiti namerava najvažnejše zakone o javni varnosti, o civilni upravi in kazenski zakonik. Da se pod tako vlado, ki nastopa tako nasilno proti samim Italijanom, našim bratom Slovincem baš dobro ne godi, je popolnoma razumljivo. Fašisti in državne oblasti jih preganjajo ter jim onemogočajo vsak družaben razvoj. Celo nasilje nad Slovani ima namen — naš narod polagoma poitalijančiti.

Amerika.

Iz ameriške vlade je nenadoma izstopil tajnik zunanje ministristva Hughes. Na njegovo mesto je prišel dose-danji londonski poslanik Kellog. Ta sprememba bo zelo vplivala na zunanjo politiko Združenih držav Severne Amerike. Dosedaj se Amerika največ pod vplivom Hughesa ni vmešavala v evropske zadeve ter je bila celo nesprot-nica Zveze narodov. Z imenovanjem Kelloga, ki je izrazil pristaš Anglije in ideje sodelovanja vseh narodov v Zvezi narodov, se bo tudi politika Zedinjenih držav spremenila v tem pravcu.

Tedenske novice.

Mariborske novice. Mrtvaški ženin v Mariboru. — Glasbena Matica v Mariboru je proslavila v sredo, dne 14. t. m. petletnico svojega delovanja na svečan način s tem, da je priredila v veliki Götzovi dvorani slavnostni koncert na katerem je proizvajala Dvorakovega Mrtvaškega ženina. Nastopilo je v celem sto pevcev in pevk in okrog sedemdeset godbenikov. Koncert je pri nabito polni dvorani uspel nad vse pričakovanje dobro, o čemer bodemo še spregovorili. Da zamore to prekrasno skladbo slišati tudi okoliško občinstvo, se je Glasbena Matica odločila, da koncert v polnem obsegu ponovi v nedeljo, dne 18. t. m. ob 16. uri (4. uri popol-

dne). Tudi so v nedeljo znatno znižane cene, ker je na razpolago veliko število sedežev po nizkih cenah, kar pri prvem koncertu radi stinskih režijskih stroškov ni bilo mogoče. Pri nedeljskem koncertu pa bode na primer za 20 D mogoče oobiti lep sedež v prvi polovici dvorane. Skladba je tako lepa, da je pač škoda, ako si je vsak, ki ima količkaj smisla za glasbo, ne pride poslušat. Priporočamo okoličanom, da se posreduje v nedeljo v Mariboru, gotovo jim ne bode žal pola in stroškov. Koncert je nastavljen ob štirih popoldne, da imajo posestniki iz dežele na vse strani po koncertu ugodne zveze. Za vslopnice vlada v Mariboru neuvadno zanimanje ter bode dvorana brezdomno tuja za nedeljski koncert razprodana. Zunanjim gostom priporočamo, da si takoj rezervirajo primerne sedeže. Vstopnice so v predprodaji v trgovinah Zlata Brišnik in M. Höfer. — Slovensko žensko društvo v Mariboru, odsek za pospeševanje domače obrti — prične zopet z večernim tečajem za šivanje ob 13. t. m. ob 17. uri v državnem ženskem učiteljskem, Zrinski trg, II. nadstropje. Tečaj se vršihob torkih in petkih od 17. do 19. ure. Prijave se sprejemajo pri g. Zlata Brišnik v Slovenski ulici ali pri večernih tečajih, kjer se dobe tudi natančnejša pojasnila.

Iz Ribnice na Pohorju. Nekateri volilci pri nas moti to, da je bogataš Podlesnik kandidat za poslanca in cincajo sem in tja. Vsi ti cincarji naj si zapisejo za ušesa to, da se Podlesnik vleče za Zerjavovo stranko, ki je v Sloveniji najbolj za nič, še gospoda po mestih je ne mara. V Mariboru in Ljubljani so mestni gospodje postavili lastne liste proti njej. Zerjavova stranka je v najožjem sorodstvu z upravljavci državnega denarja. Te ničvredneže brani in zagovarja v škodo države, posebno še v škodo slovenskega ljudstva. Za to stranko se poteguje Podlesnik in njegova tovarišija. Tisti, ki tatu drži lestvo ali vrečo, tata brani in zagovarja, ni nič boljši, kakor tat sam. Zato tudi najslajšim Podlesnikovim besedah ne moremo verjeti in ga ne bomo volili. Seveda bi napravili ravno tako veliko neumnost, če bi volili samostojnega Pucija, protestanta Schauerja, Rediča ali kakega lenega socijalista. Vsi ti ne zaslužijo drugega, kakor pošteno brco s Podlesnikom vred, ker tudi vseh teh ni nič pridlo. Volili bomo samo pošteno in delavno Slovensko ljudsko stranko, ki ima prvo škrinjico; v to volilno škrinjico bomo spustili svoje kroglice. Le pridite vsi na volilno in zmaga bo naša!

Smrt našega zvestega pristaša pri Sv. Lenartu poleg Velike Nedelje. Žalostno je sijalo lepo zimsko solnce v soboto, dne 10. t. m., ko se je vila nepregledna vrsta pogrebcev iz Osluševcev proti farni cerkvi. Spremljali smo k zadnjemu počitku občeznanega in povsod priljubljenega bivšega posesinika Valentina Erhata. Kako so ga povsod cenili v življenju, se je pokazalo pri njegovem pogrebu. Bil je ta mož v dnevih našega gospodarskega pokreta eden najnaprednejših gospodarjev, pri tem pa ostal vedno ponižan in pobožnega srca. Bil je dolgoletni član odbora in potem načelstva znanih ormoških zavodov: Gospodarske zadruge, Ormoške posojilnice in Kletarskega društva. Kako so ti zavodi vedeli ceniti njegovo tiho in naporno delo, so pokazali odborniki z veliko svojo udeležbo pri pogrebu. V srce segajočih besedah je vzel pri rojini hiši pokojnikovi od njega slovo njegov najboljši in najstarejši prijatelj, tovariš, svetovalec in učitelj v združnih rečeh, načelnik Ormoške posojilnice g. Tomaž Korpar. V imenu zavodov in SLS, katere zvesti pristaš in bojevnik je bil pokojni ves čas svojega življenja, je vzel slovo od njega industrijalec g. Peter Zdravec. Poleg šolskih otrok v spremstvu učiteljstva je pokojniku govoril v slovo na grobu domači vč. g. župnik Peter Zdravec v spremstvu treh gg. duhovnikov: g. Hrabe, tajnika Ormoške posojilnice, g. Gašpariča, slusatelja visoke godbene šole na Dunaju in g. župnika šent-jakobskega Martina Erhata, sina pokojnikovega. Tako si našel mir, ljubi naš Valent, katerega si na svetu nisi utegnul poiskati. Tvoj vzgled naj nam vzgoji veliko število mladih gospodarjev, ki bodo, kakor Ti, znali stati v vrstah zavednih krščanskih mož!

50letnico svoje službe obhaja dne 2. februarja Jožef Polak, cerkovnik pri Veliki Nedelji. Ker je pa kot 80letni starček popolnoma brez vseh sredstev ter v skrajno slabem gnotnem položaju, se ob priliki njegovega jubileja priporočam vsem č. gg. dušnim pastirjem, katerim je on na njihovih primicajih stregel, da se ga spomnijo s kakim malim darom. Priporočam se tudi vsem domačim gospodarjem in gospodinjam, da ga razveselijo s kako klobasico ali kakim ovčirkom. Če bi pa tudi še kaj tistega bilo, o katerem pravi narodna pesem: »Ki nam zdravje in korajžo da«, bi ga še posebno razveselilo.

Radi pijanosti zmrznil. Od Sv. Jurja ob južni železnici smo prejel: Tu je umrl v noči od četrta na petek v preteklem tednu, znani poglavar pijancev, delavec

Janez Pisanec, po imenu »Major«. Prejšnji dan je popil čez en liter žganja. Ker ni mogel vsled pijanosti zvečet domov, ga je žena zavlekla v bližnji Verbičev hlev. — Drugo jutro so našli mrtvega. Zdravnik je konstatiral smrt vsled srčne kapi. Pogrešali ga bodo prodajalci žganja. Pa tudi kandidat Drofenigg bo zopet dobil en glas manj, ker od takšnih ima največ glasov zagotovljenih v domači občini.

Predvolitveni glasovi iz Soštanja. Nek upokojeni učitelj N. Cugmus v Ravnah si domišljuje, da je volilni agitator Pašičevega režima, ker se posebno trudi, kako bi nas kmete nagovoril, da naj volimo orjunsko listo, češ, da je ta edino prava. Ta mož mora biti zelo neveden, če misli, da smo mi kmetje politično tako nezreli, kakor je on, ki nam ponuja tako propadlo in nazadnjaško stranko. Dobro se zavedamo, da je edina Slovenska ljudska stranka tista, ki dela nesebično in plemenito za blagor naroda. Zato bo vsak zaveden slovenski kmet dne 8. februarja volil svojo stranko in vrjel kroglico v prvo škrinjico. Če pa tega bivšega nemčurja in sedajnega velesrbijanca niti zdaj na stara leta, ko pride navadno vsak človek do pravega spoznanja, ni srečala pamet, potem mu svetujemo, naj uživa svoj blažen pokoj doma za pečjo in naj ne pokriva svoje sive glave s klobukom sramote. — Kot pri vseh občinskih uradih, je tudi pri naši okoliški razsežni občini veliko u-radnega posla. Umestno bi bilo, da bi občinski odbor upošteval prenaporno delo tajnika in g. Milošu Tajniku priskrbel kakšno pomožno moč, n. pr. gđ. Vikico Gregorevčičevo.

Fotografija političnega skakača. Iz Zavodnjem poročajo: Dolgo let dela pri nas zgago trgovec in gostilničar Ročnik po navodilih brata v Soštanju. Da bi lažje preslepil ljudi in jih ujel v svojo liberalno mrežo, se je nekaj časa hlinil pristaša Samostojne kmetijske stranke in skrbno skrival svoje liberalne rožičke. »Kmetje, vkup«, se je drl, »nikdo nam ne sme komandirati« — in je služil mastne tisočake, zidal velike stavbe in se bogatil. Ko je iz kmečkih žuljev skupaj pobasal milijone, je »pozabil« na kmetijsko stranko in se udingal kapitalistični velesrbski Zerjavovi stranki, ker se kot milijonar nas kmetov seveda sramuje. »Kmetijski list«, ki ga najbolj pozna, saj je dolgo vrsto let v njem blatil naše najboljše može, piše v številki od 31. decembra o njem sledeče: »Ročnik je gosposki demokrat, Samostojna mu je služila samo v to, da je napeljal vodo na svoj mlin. Svetujemo Ročniku, da si to »pohvalo« vtakne za klobuk, da ga bo vsak pošten človek od daleč spoznal in se mu izognil. Upamo, da bodo vsi oni, katere je premotil, spregledali in mu obrnili hrbet ter mu povedali, naj se kot izdajica kmetijske stranke brati z liberalno gospodo velesrbskega duha v Soštanju, nas pa pri miru pusti. V Zavodnjem pa more vsakdo uvideti, da je SLS imela prav, da je nastopala proti Ročniku in ga vrгла iz županskega stolčka.

Novice od Sv. Andraža pri Velenju. Pri daleč znani hiši Blagotinšek je umrl hlapec, ki je služil 27 let pri hiši. Opravljal je bolj lahka dela ter pestoval otroke. Smatrali so ga kot člana obitelji ter mu priredili pogreb, kakor največjemu posestniku. Tudi je varoval domačega sina Ferdo Blagotinška, ki je tukaj organist, pa so mu njegovi pevci zapeli krasno žalostinko iz hvaležnosti. Vsa fara blagruje radi tega lepega čina Blagotinškovo hišo. — Zadnji vihar je pri nas hudo mesaril. Male koče je kar prevrzel, druge odkril, pulil je besno strehe, iztrgal robnike in opeko, pograbil omet na zidovju ter ga telebnil na tla. Škode je na tisoče in tisoče. Ljudje so bežali iz hiš ter iskali zavetja drugod; vihar je drevje lomil in s koreninami zemlji iztrgal orjaške smreke. Gorooljka pa je bučala, da je bilo nas strah in groza.

Kdo agitira za Zerjavovce v laškem okraju? Od Marije Gradca pri Laškem poročajo: Naša občina je za dr. Roševa demokrate zelo trd oreh. Pri zadnjih volitvah v narodno skupščino je dobila naša stranka 544 glasov, a dr. Roševa demokratska samo 10, čeprav je dr. Roš pošiljal okrog pisma možem, naj vendar njega volijo. Pripomnimo, da na teh pismih ni bilo znamk, pa bi vedel o tem gotovo g. poštar Slavec več povedati. Pa saj smo državotvoren element. Pri zadnjih občinskih volitvah lani se je g. dr. Roš namesto pošte izposodil železniški telefon, ki je državna last, za agitacijo. Za sestavo kandidatne liste so ljudje podpisali, a dr. Roševi poštenjaki niso povedali ljudem, kaj podpisujejo in so potem, ko so uvideli, da so prevarjeni, podpise preklicali. Dva podpisa sta bila ponarejena in lista je morala biti po paragrafih zavrnjena. Proti zavrnitvi so se pritožili, a sicer zvite dohtarske glavice zopet ne pri pravi inštanici. Pritožba je bila zavrnjena. Zato pa pravijo ljudje, da čudne po svetu gode se reči, ko Podrebarske Roša postave učil Tako smo prišli zopet do volitev v državni zbor. Med našim ljudstvom je udomačen pogovor: da v sili vrag muhe žre. To se je sedaj tudi našemu Rošu zgodilo. Noben pošten in ugleden mož ali fant ni hotel prevzeti agitacije za dr. Roša in demokratsko stranko. Pred Božičem so nekje v naši občini nekateri delamrznji fantje vlomili v neko zidaničo in popili sodček vina. Fantje so obstali vlom pred sodiščem. Za te fantje so zvedeli tudi demokratje in so dva izmed njih poslali v Ljubljano v politično šolo, kjer sta dobila nalogo, kakor se sama hvalita, da bosta razbijala klerikalne shode. Po izpovedi domačih in sosedov jima ne diši delo, ampak potepanje. Eden od teh dveh, tisti iz Laziš, je bil že baje tudi pri ciganih, sedaj je stopil v demokratsko službo. Vemo, da mora dr. Roš večkrat kot advokat zagovarjati ljudi raznih vrst, da pa pusti, da bodo njega po shodih zagovarjali ljudje, kateri so v preiskavi zaradi vloma in tatvine, to pa je tudi za dr. Roša preveč. Trgovci v Laškem, lepo se vam obeta po volitvah, ko stranka ne bo več rabila fantov za agitacijo, se bodo zopet lahko posvetili svojemu prejšnjemu poklicu: vlomu in tatvini. Može se sedaj s studom obračajo od demokratske stranke radi njene nemoralne agitacije.

Popravek. V »Slov. Gospodarju« št. 49 od 4. decembra 1924. v parte g. Jožefa Bobnjara se je vrnila majhna